

Rektor

Jämtlands Gymnasium Wargentin
Box 322
831 24 ÖSTERSUND

2010-06-14

1 (11)

Dnr: 40-2009:1887

Huvudman

Jämtlands Gymnasieförbund
831 82 ÖSTERSUND

Kvalitetsgranskning - Svenska i gymnasieskolan på medieprogrammet vid Jämtlands Gymnasium Wargentin, Östersunds kommun

Sammanfattande bedömning:

- Skolinspektionen bedömer att det i kursen Svenska A finns en väl fungerande samverkan vad gäller planering och gemensamma undervisningsmoment mellan läraren i svenska och lärarna i karaktärsämnena samt en genomtänkt anpassning i undervisningen till studieinriktningen. Samverkan kan dock ytterligare fördjupas vad gäller pedagogiska frågor. Samverkan och anpassningen av undervisningen till studieinriktningen behöver utvecklas i Svenska B.
- Skolinspektionen bedömer att individanpassningen överlag fungerar väl. Eleverna behöver dock ges ett ökat inflytande över planeringen av undervisningen samt i högre grad göras medvetna om kursplanemålen och om hur bedömningen görs i förhållande till målen i den undervisningen som sker i block. Skolinspektionen rekommenderar vidare att åtgärdsprogram upprättas i ett tidigare skede för att säkerställa samtliga elevers behov av och rätt till särskilt stöd i ämnet. Resultaten i ämnet behöver även systematiskt dokumenteras, följas upp och analyseras och dessutom måste en kvalitetsredovisning upprättas i enlighet med författningens krav.
- Huvudmannen bör vinnlägga sig om att undervisningen bedrivs av behöriga lärare.

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av svenskämnet i gymnasieskolan under höstterminen 2009. Granskningen av medieprogrammet vid Jämtlands Gymnasium Wargentín i Östersund ingår i detta projekt.

Övergripande information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens webbplats (<http://www.skolinspektionen.se/Kvalitetsgranskning/>).

Skolinspektionens kvalitetsgranskningar ska bidra till förbättrad måluppfyllelse genom att tydliggöra behov av utveckling inom prioriterade områden, så att skolor, övriga verksamheter och huvudmän ges ökade förutsättningar för att genomföra förbättringar.

Skolinspektionens kvalitetsgranskningar initieras med utgångspunkt i en nationell risk- och väsentlighetsanalys. Med denna som grund inriktas kvalitetsgranskningen mot områden i behov av förbättring samt mot huvudmän och/eller skolor. Dessa granskas utifrån i förväg fastställda perspektiv och frågeställningar.

Resultatet av Skolinspektionens kvalitetsgranskning redovisas dels i en övergripande rapport, dels i rapporter med bedömningar för varje granskad skola. Där tar Skolinspektionen ställning till om skolan uppfyller skolförfattningarnas krav och med vilken kvalitet arbetet bedrivs. I de fall behov av åtgärder framkommit ansvarar skolan/huvudmannen för att åtgärder vidtas.

Syftet med granskningen är att bidra till ökad måluppfyllelse i ämnet svenska. Den övergripande rapporten förväntas bidra till en nationell diskussion och en kvalitetshöjning i gymnasieskolans svenskundervisning. Den kunskap som projektet tar fram förväntas bli ett redskap för skolutveckling med avseende på anpassning till elevernas studieinriktning i ämnet, delaktighet samt grupp- och individanpassning i de granskade skolorna. Kvalitetsgranskningen genomförs i kurserna Svenska A och B på elprogrammet, omvårdnadsprogrammet, medieprogrammet samt barn- och fritidsprogrammet. Kvalitetsgranskningen genomförs på 42 skolor och i urvalet ingår skolor med såväl kommunala som fristående huvudmän.

Medieprogrammet på Jämtlands Gymnasium Wargentín har ingått i kvalitetsgranskningen och resultatet redovisas i detta beslut. Underlaget till beslut består av en webbaserad enkät till elever och undervisande lärare i kurserna Svenska A och B. Vidare består underlaget av dokument från skolan samt av information som samlats in vid besök på skolan den 1–2 december 2009. I skolan genomfördes intervjuer med lärare, elever och skolläda och genomfördes klassrumsobservationer. Beslutet grundar sig också på annan information som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller annat offentligt material. Företrädare för skolan har beretts möjlighet att ge synpunkter på sakinnehållet som ligger till grund för kvalitetsgranskningens beslut.

Ansvariga för kvalitetsgranskningen i Jämtlands Gymnasium Wargentín har undervisningsråd Kristian Hansson och utredare Caroline Lindqvist varit.

Fråge-/granskningsområden

Skolinspektionen har granskat två olika frågeområden.

1. **Anpassar lärarna undervisningen i ämnet till elevgruppens studieinriktning?**
2. **Arbetar lärarna för att tillsammans med eleverna välja arbetssätt och innehåll i undervisningen som utgår från den enskilda elevens behov, förutsättningar och erfarenheter?**

Beskrivning av besökt skola och program

Jämtlands Gymnasium Wargentín i Östersund ingår i Jämtlands gymnasieförbund som är ett kommunalförbund vars uppdrag är att tillhandahålla och ansvara för medlemskommunernas gymnasiala utbildningar. Medlemskommunerna är Bräcke, Krokom, Ragunda och Östersund. Gymnasieförbundet ansvarar för all gymnasieutbildning i kommunerna.

Förbundet är organiserat i de sju rektorsområdena Kultur och media, Samhälle, Natur och miljö, Teknik, Hälsa, pedagogik och service, Vuxenutbildning och gymnasium samt Förbundsöverskridande. Rektorsområdet Kultur och Media, där medieprogrammet på Jämtlands Gymnasium Wargentín ingår, leds av två rektorer varav den ena ansvarar för inriktningarna Bild, Musik och Vinterakrobatik inom det estetiska programmet och den andra för inriktningen Dans och Teater inom det estetiska programmet samt hantverksprogrammet och medieprogrammet.

Jämtlands Gymnasium Wargentín erbjuder 8 nationella program, 2 specialutformade program samt individuellt program. På skolan går ca 1 900 elever. På medieprogrammet går 138 elever.

Medieprogrammet har sin huvudsakliga undervisning förlagd till en separat byggnad några minuters promenad från huvudbyggnaden. Byggnaden inrymde tidigare Radio Jämtland och delar av den utrustning som då användes finns i dag kvar för medieprogrammets elever att nyttja. Lärarna på programmet är organiserade i ett arbetslag och de flesta lärarna har sin tjänst förlagd till programmet. I Svenska A och Svenska B undervisar en lärare. Den ordinarie svenskläraren är sjukskriven sedan mitten av höstterminen och en vikarierande lärare har hand om undervisningen. Vikarien saknar pedagogisk utbildning. Inom lärarkåren på programmet finns en behörig svensklärare som för närvarande undervisar i andra ämnen. Enligt rektor finns inte utrymme i hennes tjänst för att även undervisa i svenska vilket är anledningen till att en obehörig vikarie anställts.

Genomsnittligt meritvärde på medieprogrammet år 2007/2008 var 15,2. Det genomsnittliga meritvärdet i kurserna Svenska A och B (2007/2008), för samtliga elever som avslutade sina studier, var 15,6 (Svenska A) och 16,1 (Svenska B). Andelen elever med slutbetyg som uppnådde betyget minst Godkänt var läsåret 2007/2008 100 % i Svenska A och Svenska B.

Resultat 2008 för medieprogrammet vid Jämtlands Gymnasium Wargentin i Östersund				
Genomsnittlig betygspoäng på programmet	Genomsnittlig betygspoäng i svenska för de som fick slutbetyg		Andelen elever av de som fick slutbetyg med minst G i svenska	
	Svenska A	Svenska B	Svenska A	Svenska B
15,2	15,6	16,1	100 %	100 %

Skolverkets statistik: 2009-11-30

Skolinspektionens iakttagelser och bedömningar

Anpassar lärarna undervisningen i ämnet till elevgruppens studieinriktning?

Eleverna på medieprogrammet läser Svenska A under årskurs 1 och Svenska B under årskurs 2. I årskurs 1 är en stor del av undervisningen organiserad i så kallade block, vari svenskämnet ingår tillsammans med karaktärsämnena och även samhällskunskap. Undervisningen i blocket sker i för ämnena gemensamma teman. En svensklektion per vecka är förlagd utanför blockundervisningen och används till undervisning i grammatik etc. Tiden kan även användas av eleverna då de behöver extra tid för temauppgifterna.

Under lektionsspansen för blockundervisningen samarbetar de undervisande lärarna i svenska respektive karaktärsämnena runt gemensamma teman. Under den lektion Skolinspektionen besökte arbetade eleverna med ett reportage där såväl text, bild, layout som svenska ingick och bedömdes. Lektionen präglades av ett samarbete mellan svenskläraren och karaktärsämneslärarna. Lärarna turades om att gå igenom olika moment under lektionen samt hjälptes åt att svara på elevernas frågor.

Av intervjuerna med undervisande lärare i svenska och karaktärsämneslärare framgår det att det finns en samsyn kring svenskämnets vikt för att skapa en helhet i utbildningen för eleverna. Lärarna ingår i ett gemensamt arbetslag och har sina arbetsplatser förlagda i den byggnad där eleverna får sin huvudsakliga undervisning. Lärarna upplever sig i ha goda möjligheter till samverkan kring eleverna i årskurs 1 och att anpassningen till studieinriktningen i Svenska A fungerar väl. Den samverkan som sker lärarena emellan avser i huvudsak praktiska och organisatoriska frågor. Inför varje termin görs en gemensam översiktsplanering över vilka teman och moment som ska förläggas till blockundervisningen. Lärarna har ett gemensamt möte varje vecka där dessa frågor diskuteras mer detaljerat. Inspektörernas uppfattning är att lärarna har ett gott samarbete som fungerar väl. Vad däremot gäller samarbete och samsyn i mer pedagogiska frågor uppger såväl svenskläraren som karaktärsämneslärarna att det inte finns tillräckligt med tid avsatt för gemensam planering och diskussioner kring dessa frågor. Såväl lärare som rektor uppger dock att det finns ett gemensamt synsätt som genomsyrar hela programmet vilket innebär att eleverna ska utbildas till att bli "mediemänniskor".

I detta har svenskämnet en central roll då eleverna i sina kommande yrken förväntas ha god förmåga att uttrycka sig muntligen och skriftligen och där språket är ett viktigt arbetsredskap.

När det gäller undervisningen i Svenska B bedrivs den inte i blockform tillsammans med karaktärsämnena utan svensklektionerna ligger separat i schemat. Enligt såväl svenskläraren som karaktärsämneslärarna förekommer inte någon praktisk samverkan vad gäller undervisningens upplägg. Inte heller förekommer någon samverkan vad gäller pedagogiska frågor.

Av genomförda intervjuer och elevenkäten framgår att eleverna i årskurs 1 upplever en samverkan mellan Svenska A och karaktärsämnena. De lyfter exempelvis fram att de arbetar med olika moment där såväl svenskläraren som karaktärsämneslärarna är involverade och ger exempel på konkreta uppgifter som de arbetat med såväl inom svenskämnet som i karaktärsämnena. De upplever också i relativt hög utsträckning att de har nytta av det de lär sig i Svenska A även i andra ämnen samt i sitt kommande yrkesliv.

Eleverna i årskurs 2, som nu läser kursen Svenska B, ger en bild av att undervisningen i B-kursen i mindre grad har en koppling till deras studieinriktning vilket de tror beror på att undervisningen inte sker i block. Någon naturlig samverkan mellan lärare och ämnen finns inte till skillnad från i A-kursen. Några elever uttryckte att undervisningen var roligare i A-kursen eftersom kopplingen till studieinriktningen var tydligare och de upplevde sig ha mer nytta av vad de läste.

Skolinspektionen bedömer att samverkan i kursen Svenska B mellan läraren i svenska och karaktärsämneslärarna samt anpassningen av undervisningen till elevernas studieinriktning i kursen kan vidareutvecklas. De elever som läser Svenska B upplever i mindre utsträckning än eleverna som läser Svenska A att de har nytta av det de gör i kursen i andra ämnen och i sitt kommande yrkesliv. Det framgår också av intervjuer att eleverna som läser Svenska B i ganska liten utsträckning upplever att det i undervisningen finns en koppling till studieinriktningen. Elevernas uppgifter härvid förstärker vad läraren i svenska och karaktärsämneslärarna uppgivit om frånvaron av samverkan i Svenska B. Även om samverkan mellan svenskläraren och karaktärsämneslärarna i Svenska A har kommit en god bit på väg kan samarbetet ytterligare utvecklas till att inte enbart omfatta praktiska frågor utan även pedagogiska frågor.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att det i Svenska A finns en väl fungerande samverkan mellan läraren i svenska och lärarna i karaktärsämnena samt en anpassning av undervisningen till studieinriktningen. Emellertid behöver lärarna ges tid och utrymme för att diskutera de pedagogiska frågor som ytterligare kan bidra till en mer genomtänkt anpassning av undervisningen. I nuläget ligger fokus för samverkan i högre grad på praktiska och organisatoriska frågor.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns utrymme för att i kursen Svenska B vidareutveckla samverkan mellan läraren i svenska och lärarna i karaktärsämnena samt vidareutveckla anpassningen i undervisningen till elevernas studieinriktning. Som ett led i detta utvecklingsarbete bör tid för planering även avsättas för samverkan mellan undervisande lärare i svenska och karaktärsämneslärare kring kursen Svenska B.

Arbetar lärarna för att tillsammans med eleverna välja arbetssätt och innehåll i undervisningen som utgår från den enskilda elevens behov, förutsättningar och erfarenheter?

Av intervjuer och enkäten framgår att eleverna anser att de i viss utsträckning får vara med och påverka undervisningen. Möjligheten att påverka avser i första hand val mellan olika alternativ avseende arbetssätt, arbetsformer och redovisningsformer. Eleverna ges mindre möjlighet att påverka innehållet i undervisningen. Den övergripande planeringen av undervisningen görs av läraren, dvs. vilka moment som ska genomföras och när i tid de ska göras.

Vid besöket tog inspektörerna del av undervisning där elevernas möjlighet att påverka framkom i form av att eleverna tillsammans med läraren resonerade sig fram till vilka frågeställningar de skulle utgå ifrån i samband med att de skulle göra ett grupparbete om minoritetsspråken.

En viktig förutsättning för att eleverna ska kunna utöva ett inflytande över undervisningen är de har kännedom om kursplanernas mål. Vid intervjuer med läraren i svenska och elever framkommer att målen och betygskriterierna i svenskkurserna genomgås vid kursstart. Eleverna uppger i intervjuer och i enkätsvaren att de i ganska hög grad upplever sig förstå målen och betygskriterierna.

Intervjuade elever uppger att de oftast förstår kopplingen mellan olika arbetsuppgifter och målen för kurserna. Läraren brukar förklara varför de gör olika undervisningsmoment. Enligt eleverna är det dock inte alltid de förstår kopplingen till målen mer än att det är bra för allmänbildningen att ha vissa kunskaper. Läraren ger eleverna kontinuerlig feedback på såväl muntliga som skriftliga uppgifter. Enligt läraren i svenska har eleverna efterfrågat betyg på de skrivuppgifter de lämnar in. Läraren uppger dock att betyg i första hand sätts efter avslutad kurs då det är svårt att bedöma varje enskilt undervisningsmoment. När det gäller de undervisningsmoment i Svenska A som ingår i blockundervisningen upplever några av de intervjuade eleverna att det finns en oklarhet om vilken lärare som bedömer vad och vilka betygskriterier och mål som ska uppnås för respektive ämne som ingår i blockundervisningen. Skolinspektionen bedömer att eleverna i högre utsträckning bör medvetandegöras om kursplanemålen i förhållande till de undervisningsmoment som bedrivs inom blockundervisningen så att det står klart för eleverna vilka mål och betygskriterier som ska uppnås samt hur bedömningen görs för respektive ämne som innefattas i blockundervisningen.

Av läroplanen för de frivilliga skolformerna framgår det att rektor som ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal har ett ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de riksgiltiga målen. Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Av 3 § framgår att kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måloppfyllelse.

Av kvalitetsgranskningen framgår att kunskapsresultaten i Svenska A och B inte på ett systematiskt sätt dokumenterats, följts upp och utvärderats. Enligt rektor är det en följd av den ordinarie svensklärarens sjukdom som medfört att det brustit i dokumentationen vad gäller elevernas kunskapsresultat. Jämtlands Gymnasium Wargentin saknar vidare en kvalitetsredovisning. Skolinspektionen har således inte kunnat ta del av någon sammanställning eller analys av kunskapsresultaten i svenskämnet på programmet. För hela gymnasieförbundet finns en övergripande kvalitetsredovisning och enligt den information rektor fått skulle någon separat kvalitetsredovisning för Jämtlands Gymnasium Wargentin därmed inte behövas.

Läroplanen för de frivilliga skolformerna anger att läraren ska utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar erfarenheter och tänkande. Eleverna på programmet beskrivs av rektor och lärare som en mycket heterogen grupp. Det finns en stor variation mellan eleverna avseende förutsättningar och behov. Intervjuade elever uppger att de trivs mycket bra på programmet samt att de överlag ges arbetsro under lektionerna. Det framkom även att eleverna ser positivt på att deras undervisning bedrivs i en separat byggnad. Det har fått till följd att eleverna svetsats samman och ges en tydlig identitet på skolan. Även lärarna ser positiva effekter på eleverna och nämner som exempel att man aldrig haft några problem med skadegörelse/förstörelse i medieprogrammets lokaler.

Intervjuade elever har en varierande uppfattning om vad de själva vill utveckla för kunskaper genom undervisningen i svenska. De tar i intervjuerna upp mål som till exempel att bli bättre på att uttrycka sig i skrift och att göra muntliga framträdanden. Av intervjuerna framkom emellertid att ingen av eleverna pratat med läraren om vad de vill utveckla. Eleverna visste inte heller om läraren på annat sätt fått kunskap om deras individuella utvecklingsområden.

Det faktum att elevgruppen är mycket heterogen innebär enligt lärare och rektor en utmaning för dem att kunna möta alla elevers enskilda behov. Enligt svenskläraren finns dock en relativt klar bild av vart varje elev befinner sig kunskapsmässigt. Läraren försöker att ge tid åt alla elever. Ett hinder för detta är dock att klasserna är stora vilket gör att tiden inte alltid räcker till för att uppmärksamma alla elever. Det blir i första hand elever med svårigheter som ges extra stöd i form av mer tid och handledning. Det är svårare att hitta tid för att ge utmaningar till de elever som behöver det. Av enkäter-

na och elevintervjuerna framgår det att eleverna upplever att läraren överlag har höga förväntningar på dem som individer och som grupp.

Till medieprogrammet finns en specialpedagog knuten. Specialpedagogen jobbar i huvudsak konsultativt mot lärarna och kan även samordna arbetet med upprättandet av en studieplanering för elever med svårigheter. Av lärarintervjuerna framkom att de enskilda lärarna har ett stort ansvar för att stötta elever i behov av särskilt stöd. Det är först i ett sent skede som rektor och elevhälsoteamet kopplas in. Enligt rektor och lärare upprättas åtgärdsprogram i regel endast om en elev har svårigheter i flera ämnen. För närvarande finns det ingen elev som har ett åtgärdsprogram i svenskämnet. Medieprogrammet har en ärendegång där elevens mentor i första skedet kontakter vårdnadshavarna, därefter upprättas en skriftlig överenskommelse med eleven om elevens insats. Om problemet kvarstår efter tre veckor lyfts ärendet till elevhälsoteamet där man tillsammans med rektor gör en bedömning om huruvida åtgärdsprogram ska upprättas för eleven. Eleverna uppger överlag i intervjuer och enkätsvaren att de får det stöd de behöver i kurserna. Även om de flesta elever upplever sig få det stöd de behöver bedömer Skolinspektionen att rektor och lärare bör se till att åtgärdsprogram upprättas i ett tidigare skede för att säkerställa att samtliga elever, så snart ett stödbehov uppmärksammas i svenskämnet, ges det stöd de behöver och har rätt till.

Av kvalitetsgranskningen framgår att läraren i svenska i relativt hög utsträckning använder sig av andra medier än skrivna texter i undervisningen. Exempelvis är film och arbete med bilder i olika former ett vanligt inslag. Eleverna arbetar även i hög utsträckning med datorer, såväl för informationssökning som för att producera egna texter och göra bildpresentationer. På programmet finns en samsyn vad gäller vikten av att eleverna kan uttrycka sig genom olika medier och muntliga inslag i form av presentationer, argumentationer och debatter är vanliga. Av elevenkäten och av intervjuade elever framgår att eleverna i varierande omfattning upplever att texterna de möter i undervisningen är intressanta och relevanta. Flera elever uttrycker att det är mer intressant att jobba med texter som anknyter till deras studieinriktning och det då är lättare förstå relevansen i varför de gör vissa undervisningsmoment.

Kursplanen för ämnet svenska använder sig av begreppet "ett vidgat textbegrepp". Begreppet används i beskrivningen av ämnet och ämnets syfte samt i de mål ämnet ska sträva mot. Flera formuleringar i kursplanen pekar mot detta vidgade textbegrepp, som till exempel "litteratur och bildmedier", "olika slag av texter såväl skrift- som bildbaserade" samt inte bara läsning utan även "avlyssning, film video etc.". Det får anses vara ett faktum att dagens elever både konsumerar och producerar via ett antal olika medier som upplevs som viktiga för eleverna och som utövar ett stort inflytande på dem. Detta faktum gör det också viktigt att eleverna kan förhålla sig kritiska och självständiga till det de möter i de nya medierna. I kursplanens mål att sträva mot anges också att skolan i sin undervisning ska sträva mot att eleven "fortsätter att utveckla den egna läskunnigheten, så att förmågan att tolka, kritiskt granska och analysera olika slag av texter, såväl skrift- som bildbaserade, svarar mot de krav som ställs i ett komplicerat och informationsrikt samhälle".

Skolinspektionen bedömer att svenskundervisningen i hög utsträckning tar sin utgångspunkt i att dagens elever använder många olika medier för att producera och ta del av texter och budskap.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevernas inflytande över arbetssätt och arbetsformer är relativt gott. Eleverna bör dock i högre utsträckning involveras i planeringen av undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att eleverna i högre utsträckning bör medvetandegöras om kursplanemålen i förhållande till de undervisningsmoment som bedrivs inom blockundervisningen så att det står klart för eleverna vilka mål och betygskriterier som ska uppnås samt hur bedömningen görs för respektive ämne som innefattas i blockundervisningen.

Skolinspektionen bedömer att anpassningen av undervisningen till elevers behov, förutsättningar och erfarenheter överlag fungerar väl och att undervisningen i hög utsträckning tar sin utgångspunkt i att dagens elever använder många olika medier för att producera och ta del av texter och budskap. Skolinspektionen bedömer vidare att rektor som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal måste ta ett större ansvar för att resultaten i ämnet svenska systematiskt dokumenteras, följs upp, analyseras och utvärderas. Vidare måste skolan upprätta en kvalitetsredovisning som bl.a. tydligt beskriver och utvärderar vilka resultat skolan nått i förhållande till de nationella målen.

Skolinspektionen bedömer även att rektor och lärare bör se till att åtgärdsprogram upprättas i ett tidigare skede för att säkerställa att samtliga elever, så snart ett stödbehov uppmärksammas i svenskämnet, ges det stöd de behöver och har rätt till.

Övriga frågor

Den lärare som för närvarande undervisar i svenska på medieprogrammet saknar pedagogisk utbildning. Bland lärarna på programmet finns dock en behörig svensklärare som emellertid undervisar i andra ämnen än svenska. Rektor har, med hänvisning till svårigheterna att hitta behöriga lärare inom de ämnen där den behöriga svenskläraren undervisar, motiverat varför en obehörig vikarie anställts istället för att nyttja den behöriga läraren om finns. Skolinspektionen bedömer att skolan så långt möjligt bör vinnlägga sig om att använda de behöriga lärare som finns i undervisningen i svenska.

Skolinspektionens slutsatser samt rekommendationer/krav på åtgärder:

Anpassar lärarna undervisningen i ämnet till elevgruppens studieinriktning?

Arbetar lärarna för att tillsammans med eleverna välja arbetssätt och innehåll i undervisningen som utgår från den enskilda elevens behov, förutsättningar och erfarenheter?

Av kvalitetsgranskningen framgår att det i Svenska A finns en väl fungerande samverkan, framförallt vad gäller praktisk planering av gemensamma undervisningsmoment, mellan läraren i svenska och lärarna i karaktärsämnena samt en genomtänkt anpassning i undervisningen till studieinriktningen. Däremot finns det utrymme för att ytterligare fördjupa det pedagogiska samarbetet. I kursen Svenska B finns behov av att vidareutveckla samverkan mellan läraren i svenska och lärarna i karaktärsämnena samt att i viss mån vidareutveckla anpassningen i undervisningen till elevernas studieinriktning.

Elevernas möjligheter till inflytande över planeringen av undervisningen kan utvecklas genom att eleverna ges större möjligheter att planera undervisningen tillsammans med läraren. I undervisningen finns en tydlig strävan att utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar och erfarenheter. Denna individanpassning fungerar också överlag väl. Skolinspektionen bedömer dock att rektor och lärare bör se till att åtgärdsprogram upprättas i ett tidigare skede för att säkerställa att samtliga elever, så snart ett stödbehov uppmärksammas i svenskämnet, ges det stöd de behöver och har rätt till.

Skolinspektionen bedömer vidare att eleverna i högre utsträckning måste göras medvetna om kursplanemålen i förhållande till undervisningsmomenten i den undervisning som bedrivs i block så att det står klart för eleverna vilka betygskriterier och mål som ska uppnås samt hur bedömningen görs för respektive ämne som innefattas i blockundervisningen. Resultaten i ämnet svenska måste systematiskt dokumenteras, följas upp och analyseras. Skolan måste även upprätta en kvalitetsredovisning som tydligt beskriver och utvärderar vilka resultat skolan nått i förhållande till de nationella målen.

Användningen av andra medier än texter förekommer i stor omfattning i undervisningen och Skolinspektionen bedömer att undervisningen i hög grad tar sin utgångspunkt i att dagens elever använder många olika medier för att producera och ta del av texter och budskap. Detta är viktigt för att ge eleverna ökade möjligheter att fortsätta att utveckla den egna läskunnigheten, så att förmågan att tolka, kritiskt granska och analysera olika slag av texter, såväl skrift- som bildbaserade, svarar mot de krav som ställs i ett komplicerat och informationsrikt samhälle.

Det åligger huvudmannen att så långt möjligt nyttja de behöriga lärare som finns för undervisning i svenska.

Krav på åtgärder

- Att rektor tillser att en kvalitetsredovisning upprättas (1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Rekommendationer

- Att i kursen Svenska A ytterligare fördjupa samverkan mellan läraren i svenska och lärarna i karaktärsämnena till att i större utsträckning omfatta även pedagogiska frågor.
- Att i kursen Svenska B vidareutveckla samverkan mellan läraren i svenska och lärarna i karaktärsämnena samt vidareutveckla anpassningen i undervisningen till elevernas studieinriktning.
- Att eleverna ges ökat inflytande över planeringen av undervisningen.
- Att eleverna i högre utsträckning görs medvetna om kursplanemålen i förhållande till undervisningsmomenten inom blockundervisningen så att det står klart för eleverna vilka mål som ska uppnås och hur bedömning görs.
- Att rektor tar större ansvar för att resultaten i ämnet svenska systematiskt dokumenteras, följs upp och analyseras.
- Att rektor och lärare tillser att åtgärdsprogram upprättas i ett tidigare skede för att säkerställa att samtliga elever ges det stöd de behöver och har rätt till i svenskämnet.
- Att huvudmannen bör vinnlägga sig om att undervisande lärare i ämnet svenska är behöriga.

Uppföljning m.m.

Jämtlands Gymnasium Wargentins ska senast inom sex månader från dagen för beslutet, dvs. senast den 16 december 2010 till Skolinspektionen, avdelningen i Umeå, redovisa vilka åtgärder som vidtagits.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Caroline Lindqvist
Utredare

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsråden Michael Erenius och Kristian Hansson deltagit.

Bilaga

Författnings- och forskningsöversikt